

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 71

van **WILFRIED VANDAELE**

datum: 25 januari 2022

aan **BENJAMIN DALLE**

VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Europees Audiovisueel Observatorium (EAO) en European Digital Media Observatory (EDMO) - Rol Vlaanderen

Bij de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) 2022 lezen we onder 'OD A.1.1. Streven naar efficiënte en performante samenwerking en afstemming met relevante partners' dat de minister in 2022 zal blijven afstemmen met internationale organisaties zoals het Europees Audiovisueel Observatorium, het European Digital Media Observatory en de twee recent opgerichte nationale EDMO-hubs waarbij Vlaanderen actief betrokken is.

1. Kan de minister een overzicht geven van de ontmoetingskalender met het Europees Audiovisueel Observatorium en het European Digital Media Observatory voor 2022? Welke dossiers of thema's zullen aan bod komen?
2. Kan de minister meer duiding geven over de twee nationale EDMO-hubs die werden opgericht en welke rol Vlaanderen erin zal opnemen?

**Vlaams
Parlement**

BENJAMIN DALLE

VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

ANTWOORD

op vraag nr. 71 van 25 januari 2022

van **WILFRIED VANDAELE**

1. Het jaarlijks actieplan en het budget van het European Audiovisual Observatory worden goedgekeurd door de Executive Council, die tweemaal per jaar samenkomt en waarin alle 42 leden van het Observatorium zijn vertegenwoordigd. België wordt in de Executive Council vertegenwoordigd door de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap. Het Departement CJM vaardigt hiervoor een vaste vertegenwoordiger af.

Op de planning voor 2022 staan momenteel volgende ontmoetingen gepland:

- 7 juni 2022: Conferentie van het Estse Voorzitterschap (Tallinn, Estland)
- 8 juni 2022: 67ste Vergadering van de Executive Council (Tallinn, Estland)
- 3 november 2022: 68ste Vergadering van de Executive Council (Straatsburg)

Tijdens de vergaderingen van de EXCO wordt het budget (huidig en volgend jaar) en het actieplan (volgend jaar) besproken en goedgekeurd. Daarnaast krijgen de leden van EXCO ook steeds een stand van zaken over de operationele en financiële werking van het Observatorium.

De details over de conferentie van het Estse Voorzitterschap zijn nog niet bekend. Daarnaast organiseert het Observatorium zelf nog allerlei eigen events, seminaries en conferenties die openstaan voor het publiek. In 2022 vonden al drie online events plaats:

- 27/01/2022 - online conference: The diversity of cultural expressions in the digital environment
- 03/02/2022 - online Seminar: Financial contributions under the Audiovisual Media Services Directive (AVMSD)
- 23/02/2022 - online conference: The Media Freedom Act and Public Service Media

2. **EDMO BELUX**

Het European Digital Media Observatory for Belgium and Luxembourg (EDMO BELUX) is een Belgische en Luxemburgse hub voor onderzoek naar digitale media en desinformatie. EDMO BELUX ging in oktober 2021 van start. Deze door de Europese Commissie gefinancierde hub zal een netwerk van meer dan 100 desinformatie-experts verzamelen. EDMO BELUX is een samenwerkingsverband tussen Vrije Universiteit Brussel, Université Saint-Louis - Bruxelles, Mediawijs, EU DisinfoLab, Agence France-Presse, RTL Luxembourg, RTBF en Athens Technology Center. Het is een van de acht projecten die EU-financiering hebben ontvangen voor het opzetten van nationale en multinationale observatoria om desinformatie tegen te gaan.

De Vrije Universiteit Brussel is verantwoordelijk voor de coördinatie van de EDMO BELUX. Binnen de VUB is EDMO BELUX een joint venture tussen het Centre for Digitalisation, Democracy and Innovation (CD2I) van de Brussels School of Governance en het Centre for Studies on Media, Innovation and Technology (SMIT). De VUB coördineert de Belgisch-Luxemburgse hub en doet onderzoek naar de impact van desinformatie op democratische processen. De tweede Vlaamse partner, Mediawijs, het

Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid bij imec vzw, is verantwoordelijk voor het pakket inzake mediawijsheid. Dat bevat 3 actielijnen:

- De inzameling, beoordeling en ontsluiting van educatief materiaal over nieuws- en informatievaardigheden coördineren eerst in Vlaanderen en daarna in Wallonië/Luxemburg.
- De organisatie van studiedagen voor professionals: in 2022 één dag in Vlaanderen, in 2023 één in Wallonië/Luxemburg in 2024 één voor heel BELUX.
- De organisatie van een campagne in Vlaanderen in 2023, en daarna één in Wallonië/Luxemburg.

Mediawijs neemt de acties voor Wallonië/Luxemburg niet zelf op. In Luxemburg doet RTL dat, die daar als een openbare omroep fungeert, en voor Wallonië loopt momenteel een aanbesteding voor een Waalse partner. AFP maakt how-to video's over informatie beoordelen. Er wordt een netwerk van gespecialiseerde partners en organisaties betrokken. Mediawijs maakt ook deel uit van BENEDMO (zie verder).

EDMO BELUX heeft volgende verantwoordelijkheden en opdrachten:

- EDMO BELUX zal een uniek en uitgebreid netwerk samenbrengen van ervaren factcheckers, media, desinformatie-analisten, organisaties voor mediawijsheid en academici om opkomende schadelijke desinformatiecampagnes op te sporen, te analyseren en aan het licht te brengen.
- Via snelle waarschuwingsmechanismen in het netwerk zullen de factchecks en onderzoeksrapporten van EDMO BELUX de 'eerstelijns hulp' bij desinformatie (media, maatschappelijk middenveld, overheid) bereiken om de impact van desinformatiecampagnes tot een minimum te beperken.
- Door middel van campagnes rond mediageletterdheid zal EDMO BELUX burgers en media bewuster maken van deze problematiek en hen beter wapenen tegen desinformatie.
- Door middel van multidisciplinair onderzoek zal EDMO BELUX de impact van desinformatie en de respons van online platformen op democratische processen monitoren.

Op 15 februari 2022 werd de website van EDMO BELUX gelanceerd: www.belux.edmo.eu. De komende maanden zal EDMO BELUX stevig werk maken om het netwerk aan desinformatie-experts in Vlaanderen, Franstalig België en Luxemburg verder op te bouwen.

In de eerste dertig maanden van zijn werking zal de EDMO BELUX 800 factchecks in vijf talen (Nederlands, Frans, Engels, Duits en Luxemburgs) publiceren, OSINT-onderzoeken (Open Source INTelligence) uitvoeren naar desinformatiecampagnes en activiteiten rond mediageletterdheid op gemeenschapsniveau in drie talen (NL, FR, LUX) ontwikkelen en uitvoeren. Bovendien zal EDMO BELUX jaarlijks gemeenschapsoverschrijdende publieksstudies doen over de impact van desinformatiecampagnes en zal het jaarlijks de effectiviteit beoordelen van de respons van online platformen op desinformatie.

BENEDMO

BENEDMO is een Belgisch-Nederlands consortium samengesteld uit mediaorganisaties, factcheckers, wetenschappers en actoren rond mediawijsheid in Nederland en Vlaanderen. Het bestaat uit de volgende partners: KU Leuven, Universiteit van Amsterdam, VRT, Knack, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Universiteit Leiden, ANP, Bellingcat, Textgain, Mediawijs en Netwerk Mediawijsheid. Het project startte op 1 november 2021 en loopt tot 30 april 2024. Het BENEDMO netwerk zal bestaan uit experts uit verschillende sectoren (universiteiten, factcheckers, media-

organisaties, civil society, beleidsmakers en andere relevante organisaties en instellingen) actief in het veld van desinformatie, met een focus op Nederland en Vlaanderen. Het netwerk is momenteel in de opbouwfase. In BENEDMO is Beeld en Geluid/Netwerk Mediawijsheid verantwoordelijk voor het verzamelen en ontsluiten van educatieve materialen rond desinformatie. Mediawijs, het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid, werkt met hen samen om het Vlaamse gedeelte binnen BENEDMO te voorzien.

BENEDMO zal in Nederland en België de volgende vijf hoofdactiviteiten ontwikkelen:

- De opbouw van een regionale BENEDMO hub en netwerk van experts in Nederland en Vlaanderen die betrokken zijn in het onderzoek naar en de bestrijding van desinformatie. Dit netwerk moet samenwerking en uitwisseling van kennis en ervaring mogelijk maken en zal actief betrokken worden in de hub-activiteiten.
- De ontwikkeling van innovatieve tools en methoden die toestaan ontluikende desinformatie campagnes in Nederland, België en Europa te detecteren en om regelmatig factchecks en desinformatie onderzoek uit te voeren. Het zal onder meer gaan om NLP technologie en automatische netwerk analyse.
- De oprichting van een digitaal onderzoekslaboratorium dat toelaat om de effectiviteit na te gaan van strategieën en technieken die desinformatie moeten tegengaan. Dit moet dan uitmonden in evidence-based aanbevelingen.
- Het ter beschikking stellen aan stakeholders van kennis, vaardigheden en methoden om mediageletterdheid bij een breder publiek te brengen.
- Het uitbouwen van een digitale aanwezigheid (website, sociale media,...) en een communicatie-en outreach strategie ten einde de resultaten te verspreiden onder relevante actoren en doelgroepen (events, training voor factcheckers in EDMO-tools, ..)

Enkele sterke Vlaamse spelers zijn betrokken bij beide EDMO hubs. De financiering van EDMO BELUX en BENEDMO is nu nog een 75% cofinanciering vanuit de Europese Commissie. De 25% andere cofinanciering voor Mediawijs, VUB, KU Leuven en VRT komt dus uit hun Vlaamse middelen. Op die manier ondersteunt de Vlaamse overheid beide EDMO hubs ook financieel. Mochten de EDMO hubs in de toekomst verlengd worden, dan zal de Europese cofinanciering sowieso ten hoogste nog 50% bedragen.